

*Základní škola Ilji Hurníka Opava, Ochranova 6
příspěvková organizace
Ochranova 6, 746 01 Opava*

Školní program proti šikanování

Vypracoval: Ing. Radek Kramář, MBA

Září 2020

Informace pro rodiče o školním programu proti šikanování

Vážení rodiče,

i ta nejlepší škola není zcela imunní proti výskytu šikanování. Proto chceme být připraveni zachytit případné ubližování silnějším slabším hned v počátku a účinně takové bezpráví zastavit. S tímto záměrem jsme vytvořili program proti šikanování.

Jeho důležitou součástí je spolupráce nás pedagogů s Vámi – rodiči. Proto Vás prosíme o pomoc. Kdybyste měli podezření či dokonce jistotu, že je Vašemu dítěti ubližováno, bezprostředně se na nás obraťte (na třídního učitele, školního metodika prevence, výchovnou poradkyni či ředitele školy). Využít lze také schránku důvěry. Vaši informaci budeme brát velmi vážně a situaci budeme odborně a bezpečně řešit.

Program proti šikanování byl vytvořen ve spolupráci se všemi vyučujícími dle Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikanování.

Koordinaci zajišťuje metodik prevence, který spolupracuje s PPP, Policií ČR, OSPOD, případně jinými institucemi. Za realizaci a hodnocení programu je odpovědný ředitel školy.

Cílem programu proti šikanování je vytvořit příjemné a přátelské prostředí, ve kterém budou fungovat přátelské vztahy mezi dětmi. Důležité je zaměřit se na oblast komunikace a vztahů mezi žáky ve třídách, a to bez ohledu na to, zda tam k projevům šikany již došlo či ne. Současně je třeba stanovit smysluplnou strukturu programu.

Hlavní části školního program proti šikanování:

1. Zmapování situace – analýza a evaluace

Na mapování situace se podílí třídní učitelé, školní metodik prevence, výchovný poradce a vedení školy.

Kvalitativní složka – je vyhodnocována na základě dotazníků, pozorování a rozhovory s žáky v třídnických i běžných hodinách. Přítomní učitelé odevzdávají zápisy z preventivních akcí pro žáky, ty jsou vyhodnocovány školním metodikem prevence.

Kvantitativní složka – vyučující zaznamenávají počty aktivit a osob, které se jich zúčastnily.

ŠMP na konci školního roku zpracovává formulář pro vyhodnocení prevence pro oblastního metodika prevence a zprávu pro ředitele školy s vyhodnocením plnění plánu třídnických hodin a cílů MPP.

2. Motivování pedagogů pro změnu

Vedení školy podporuje a povzbuzuje své zaměstnance nejen formou pozitivního hodnocení, ale i vytvářením příjemného klimatu, podpůrných opatření, metodickým vedením a zajišťováním školení v rámci DVPP.

Klíčovým momentem je, aby kantoři výskyt šikany nejen neodmítali, ale aby ho ani nevnímali jako své osobní selhání. Další fází motivace je důvěra ve Školní program proti šikanování – má smysl ho realizovat, protože povede k prevenci, řešení a odstranění nebo alespoň omezení šikany. Pedagog by rovněž měl mít stále na paměti, že včasné odhalení a řešení šikany je jeho povinností v rámci naplňování výchovných cílů.

3. Společné vzdělávání a supervize všech pedagogů

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovná poradkyně a metodik prevence. Pedagogičtí pracovníci spolupracují s metodikem prevence a aktivně se podílí na plnění cílů preventivní strategie. Jsou průběžně informováni o novinkách v oblasti prevence rizikového chování, pokud to situace vyžaduje je operativně svoláno setkání pedagogického sboru.

4. Užší realizační tým

Třídní učitelé, metodik prevence, výchovný poradce a vedení školy.

5. Společný postup při řešení šikanování

Konkrétní projevy rizikového chování jsou řešeny podle závažnosti na úrovni třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce a ředitel školy.

Postup při řešení šikany

A. Vyšetřování počátečních stádií šikany:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s obětí (oběťmi).
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli konfrontace obětí a agresora).
4. Zajištění ochrany obětí.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.
6. Ze všech jednání musí být vyhotoven zápis s podpisy zúčastněných.
7. Pro potrestání agresora využití výchovných opatření.

B. Pokročilá šikana:

1. Bezprostřední záchrana obětí.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů.
4. Pomoc a podpora oběti.
5. Vlastní vyšetřování, případně nahlášení policii.
6. Ze všech jednání musí být vyhotoven zápis s podpisy zúčastněných.
7. Pro potrestání agresora využití výchovných opatření.

Jednání s rodiči agresora:

1. Přítomnost více zástupců školy (např. ředitelka školy, třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence).
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Jednání vést tak, abychom rodiče proti sobě nepopudili.
4. Snaha dospět ke vzájemné spolupráci při řešení.
5. Z jednání vyhotovení zápisu s podpisy zúčastněných.

Jednání s rodiči šikanovaného

1. Ubezpečit o snaze dítě ochránit.
2. Upozornit, že se jedná o dlouhodobý proces.
3. Z jednání vyhotovení zápisu s podpisy zúčastněných.
4. Při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupráce zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, orgánem sociálně-právní ochrany dítěte a Policií ČR.

6. Primární prevence v třídnických hodinách

Třídní učitelé se v třídnických hodinách zaměřují na projevy rizikového chování vyjmenované v metodickém doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních. Základem prevence šikanování a násilí na školách je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky (a mezi žáky a učiteli). Ve všech třídách se učitelé věnují etické výchově, především tématům asertivita, emoce, důstojnost člověka, pomoc a spolupráce, mezilidské vztahy a komunikace, empatie.

7. Primární prevence šikany ve výuce

I. stupeň – především prvouka, přírodověda, pracovní činnosti, vlastivěda
II. stupeň – především výchova k občanství, výchova ke zdraví, tělesná výchova, informatika
primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování
aktivity přímé prevence – preventivní programy zaměřené na šikanu

8. Ochranný režim

Pedagogický dohled o přestávkách monitorující pohyb dětí na chodbách, ve třídách, v šatnách a na školním dvoře. Po vyučování mají žáci možnost využívat školní družinu nebo navštěvovat různé zájmové kroužky.

9. Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiče probíhá na úrovni – osobní setkání, telefonická a písemná komunikace, třídní schůzky a konzultační dny.

10. Školní poradenské služby

Školní poradenské služby poskytuje výchovná poradkyně, školní metodik prevence a školní psycholožka.

11. Spolupráce se specializovanými zařízeními

Škola spolupracuje s metodikem primární prevence při pedagogicko-psychologické poradně, PPP, OSPOD, Policií ČR v Opavě, Městskou policií Opava, protidrogovým koordinátorem a manažerem prevence kriminality při MMO.